

Slots- og Kulturstyrelsen

Hammerichsgade 14
1611 København V
Telefon 33 95 42 00

post@slks.dk
www.slks.dk

23. april. 2026
Jour. nr.: 25/10213

Fredning af Svanevej 8, 5690 Tommerup, Assens Kommune

Afgørelse

Slots- og Kulturstyrelsen har besluttet at frede villaen, Svanevej 8, 5690 Tommerup, 17 h Bågegård, Tommerup i Assens Kommune.

Beslutningen er truffet efter § 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer.

Baggrund

Slots- og Kulturstyrelsen underrettede i brev af 19. november 2025 om, at Det Særlige Bygningssyn havde indstillet villaen på ejendommen til fredning. Samtidig igangsatte styrelsen en høring herom.

Slots- og Kulturstyrelsen har modtaget et høringssvar fra Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur den 25. februar 2026:

By og Land Danmark – Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur - glæder sig over Det Særlige Bygningssyns indstilling om at frede ejendommen Svanevej 8, 5690 Tommerup, matr.nr. 17 h Bågegård, Tommerup.

By og Land Danmark bakker fuldt ud op om Det Særlige Bygningssyns argumenter for fredning af den tidligere lægevilla. Ejendommen fremstår som et særdeles velbevaret og helstøbt eksempel på en villatype, der både arkitektonisk og kulturhistorisk har stor betydning – ikke blot lokalt, men i et bredere nationalt perspektiv.

Svanevej 8 udgør et fremragende vidnesbyrd om stationsbyernes udvikling i mellemkrigstiden og om den fremvoksende professionelle middel- og overklasse, herunder lægestanden, som fik en central rolle i lokalsamfundene. Villaens oprindelige funktion som lægebolig med konsultation, venteværelse og kontor er fortsat tydeligt aflæselig i planløsningen og understøtter fortællingen om den privatpraktiserende læges sociale og

funktionelle position. At denne struktur er bevaret næsten uændret frem til nyere tid, er sjældent og tillægger ejendommen en høj kulturhistorisk autenticitet.

Arkitektonisk fremstår villaen som et fornemt eksempel på bedre byggeskik med tydelige nationalromantiske træk, udført i gedigne materialer og med stor håndværksmæssig kvalitet. Det harmoniske og velproportionerede bygningsanlæg, de røde tegl, granitsoklen, verandaen i bindingsværk samt de mange originale bygningsdetaljer – herunder vinduer, døre, skodder og interiører – bidrager samlet til en helstøbt arkitektonisk fremtoning. Som Det Særlige Bygningssyn fremhæver, er villaens forholdsvis konservative udtryk i forhold til samtidige storbyvillaer et væsentligt karaktertræk, der netop afspejler dens provinsielle kontekst og styrker dens kulturhistoriske værdi.

Ejendommen indgår som en markant og identitetsskabende del af miljøet i den ældre del af Tommerup Stationsby. Sammen med den jævaldrende nabovilla danner Svanevej 8 en helstøbt helhed, tilbagetrukket fra vejen og omgivet af store, anlagte haver. Den bevarede have, anlagt af havearkitekt Peter Vad, understøtter ejendommens arkitektoniske kvaliteter og bidrager væsentligt til det samlede kulturmiljø.

Alle bygningens værdier er både tydelige, med også sårbare over for ændringer, hvilket understreger behovet for en fredning. En fredning vil sikre, at ejendommens enestående kulturhistoriske, arkitektoniske og miljømæssige kvaliteter bevares for fremtiden og fortsat kan bidrage til forståelsen af stationsbyernes udvikling og den byggede kulturarv i Danmark. På den baggrund bakker By og Land Danmark fuldt ud op om fredningen af Svanevej 8.

Slots- og Kulturstyrelsen noterer sig, at Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur bakker op om en fredning af villaen, Svanevej 8, 5690 Tommerup i Assens Kommune.

Begrundelse for afgørelse

Slots- og Kulturstyrelsen finder, at *Den vinkelbyggede villa med veranda (antageligt tegnet af H.C. Holm, 1929 på Svanevej 8, 5690 Tommerup, Assens Kommune, har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.*

Den tidligere lægevilla på Svanevej 8 er et meget velbevaret og godt eksempel på en boligtype, der vandt frem i mellemkrigstiden både i de større byer og i provinsen. Villaen afspejler den vigtige kulturhistoriske fortælling om den privatpraktiserende læge, hvor profession og privatsfære harmonisk blev forenet i samme bygning, ligesom den også vidner om den professionelle middel- og overklassens voksende betydning i samtiden.

Villaen er påvirket af Bedre Byggeskik med elegant integrerede nationalromantiske træk. Den fremstår med et helstøbt arkitektonisk udtryk i kraft af sin enkle

materialeholdning og sin afdæmpede og velproportionerede formgivning. I det indre er villaens oprindelse som både lægekonsultation og privatbolig endnu tydeligt aflæselig i grundplanen med konsultation, venteværelse og kontor, mens den rummelige bolig med sin store detaljerighed i blandt andet snedkerinteriøret og stukarbejder fortæller om et hjem for en familie af det bedre borgerskab.

Klagevejledning

I kan klage til kulturministeren over Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse. Klagefristen er 4 uger fra den dag, hvor beslutningen er offentliggjort på styrelsens hjemmeside, <https://slks.dk/omraader/kulturarv/fredede-bygninger/fredningssager-og-hoeringer>. Offentliggørelserne på hjemmesiden er sorteret alfabetisk efter, hvilken kommune ejendommen ligger i.

Klagen skal indgives skriftligt til Slots- og Kulturstyrelsen. Styrelsen sender klagen videre til Kulturministeriet sammen med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Klagen kan sendes på e-mail til: cfk@slks.dk eller med post til Slots- og Kulturstyrelsen, Center for Kulturarv, Fejøgade 1, 2. sal., 4800 Nykøbing F.

Klage indsendt inden fristens udløb har opsættende virkning for beslutningen. Det betyder, at bygningen er fredet under behandlingen af en eventuel klagesag, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Konsekvenser

En fredning betyder bl.a., at I skal søge Slots- og Kulturstyrelsen om en tilladelse, hvis I vil foretage bygningsarbejder eller lignende, der rækker ud over almindelig vedligeholdelse.

Dette følger af § 10 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer.

Undtaget herfra er visse typer af bygningsarbejder, som kan iværksættes på grundlag af skriftlig underretning, jf. § 10, stk. 5, i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer. Reglerne herfor fremgår af bekendtgørelse nr. 1565 af 9. december 2024 om hvilke bygningsarbejder i fredede bygninger der ikke kræver forudgående tilladelse.

Offentlig bekendtgørelse og tinglysning

Slots- og Kulturstyrelsen vil foretage offentlig bekendtgørelse af beslutningen på styrelsens hjemmeside www.slks.dk og tinglyse fredningen. Du vil modtage en kopi af tinglysningen, når den foreligger.

Bygningsfredningen skal respekteres af ejendommens ejer, brugere og andre indehavere af rettigheder over ejendommen uanset, hvornår rettigheden er opnået.

Dette følger af § 7, stk. 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer.

Kort over fredningsomfang

